

ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

УХВАЛА

21 грудня 2012 року
07/5026/1561/2012

Справа №

Суддя господарського суду Черкаської області Дорошенко М.В. за участю представників позивача Полякової О.В., Первак О.М. та представника відповідача Горбань О.В., розглянувши у відкритому судовому засіданні у м. Черкаси позовну заяву відкритого акціонерного товариства "Черкасагропроект" м. Черкаси, Україна до приватної компанії Бондюель Девелопмент С.А.С. (Bonduelle Development S.A.S.) Франція про розірвання договору відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки", витребування частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки" у розмірі 99,9% та зобов'язання державного реєстратора внести зміни до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців,

ВСТАНОВИВ:

Відкрите акціонерне товариство "Черкасагропроект" звернулося до господарського суду Черкаської області з позовною заявою до приватної компанії Бондюель Девелопмент С.А.С. (Bonduelle Development S.A.S.) про розірвання укладеного сторонами договору відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки" від 26.03.2009р., витребування від відповідача на користь позивача частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки" у розмірі 99,9% і зобов'язання державного реєстратора внести відповідні зміни до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців у зв'язку зі зміною складу засновників.

В обґрунтування позову позивач вказав на неналежне виконання відповідачем зобов'язань за договором відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки" від 26.03.2009р. щодо здійснення другого платежу за продану позивачем відповідачу частку у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки" у розмірі 99,9%.

Відповідач до подання своєї першої заяви по суті спору звернувся до господарського суду із заявою про припинення провадження у справі на підставі п. 1 ч. 1 [ст. 80 Господарського процесуального кодексу України](#), оскільки вважає, що даний спір не підлягає вирішенню в господарських судах України через наявність в укладеному сторонами договорі відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки" від 26.03.2009р. арбітражної угоди про вирішення такого спору шляхом арбітражу Міжнародною торговою палатою у м. Парижі, Франція.

Позивач заперечив проти заяви відповідача про припинення провадження у справі, оскільки вважає, що передача даного спору на вирішення Міжнародної торгової палати у м. Парижі суперечить чинному законодавству України, зокрема, [Господарському процесуальному кодексу України](#) та [Закону України "Про міжнародне приватне право"](#).

З 06.12.2012р. по 21.12.2012р. у судовому засіданні оголошувалась перерва.

Дослідивши наявні у справі матеріали, заслухавши пояснення представників сторін, господарський суд вважає, що заява відповідача про припинення провадження у справі підлягає задоволенню, виходячи з наступного.

26 березня 2009р. відкрите акціонерне товариство "Черкасагропроект", як продавець, і приватна компанія Бондюель Девелопмент С.А.С. (Bonduelle Development S.A.S.), як покупець, уклали договір відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки". Предметом цього договору з урахуванням внесених до нього в подальшому сторонами змін і доповнень є продаж продавцем покупцю і відповідно купівля покупцем у продавця за передбачену договором плату 99,9 % корпоративних прав у товаристві з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки".

У п. 7.2 договору відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки" від 26.03.2009р. його сторони передбачили, що у випадку виникнення будь-якого спору між продавцем і покупцем, вони повинні докласти всіх зусиль для врегулювання будь-яких розбіжностей шляхом добросовісних переговорів на дружній основі. Якщо продавець і покупець неспроможні на дружній основі вирішити будь-який спір, що виникає із цього договору або порушення, припинення дії чи недійсності цього договору, такий спір остаточно вирішується шляхом арбітражу Міжнародною торгівельною палатою згідно з її арбітражним регламентом без звернення до судів загальної юрисдикції. Місцем арбітражу є Париж, Франція. Арбітраж складається з одного або кількох арбітрів. Мова арбітражного провадження -англійська.

Невиконання покупцем своїх зобов'язань за договором відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі товариства з обмеженою

відповідальністю "Маяк-Худяки" від 26.03.2009р. щодо здійснення другого платежу за продану йому продавцем частку у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки" за твердженням позивача і стало причиною виникнення цього спору, предметом якого є припинення вказаного договору шляхом його розірвання і застосування наслідків такого розірвання: повернення покупцем купленої ним частки в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки" покупцю та внесення відповідних змін до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Господарський суд погоджується з доводами відповідача, викладеними ним у доповненні до заяви про припинення провадження у справі від 21.12.2012р., про те що даний спір не є спором, який виник з корпоративних відносин у розумінні п. 4 ч. 1 [ст. 12 Господарського процесуального кодексу України](#).

Не є даний спір і спором про витребування майна з чужого незаконного володіння, оскільки відповідач заволодів часткою у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки" на підставі вказаного вище договору, тобто законно і вимога позивача про витребування цієї частки від відповідача є наслідком розірвання договору, а не незаконного заволодіння нею відповідачем.

[Стаття 124 Господарського процесуального кодексу України](#) передбачає, що підсудність справ за участю іноземних суб'єктів господарювання визначається цим Кодексом, законом або міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

[Стаття 1 Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність"](#) визначає поняття "зовнішньоекономічна діяльність" як діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами і "зовнішньоекономічний договір (контракт)" як матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності.

Згідно зі [статтею 38 Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність"](#) спори, що виникають між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, іноземними суб'єктами господарської діяльності у процесі такої діяльності можуть розглядатися судами України, а також за згодою сторін спору Міжнародним комерційним арбітражним судом та Морською арбітражною комісією при Торгово-промисловій палаті України та іншими органами вирішення спору, якщо це не суперечить чинним законам України або передбачено міжнародними договорами України.

Відповідно до ч. 1 [ст. 8 Закону України "Про міжнародний комерційний арбітраж"](#) суд, до якого подано позов у питанні, що є предметом арбітражної

угоди, повинен, якщо будь-яка із сторін попросить про це не пізніше подання своєї першої заяви щодо суті спору, припинити провадження у справі і направити сторони до арбітражу, якщо не визнає, що ця арбітражна угода є недійсною, втратила чинність або не може бути виконана.

[Закону України "Про міжнародне приватне право"](#) містить такі норми:

"Стаття 75. Загальні правила підсудності судам України справ з іноземним елементом

1. Підсудність судам України справ з іноземним елементом визначається на момент відкриття провадження у справі, незважаючи на те, що в ході провадження у справі підстави для такої підсудності відпали або змінилися, крім випадків, передбачених у [статті 76 цього Закону](#).

2. Суд відмовляє у відкритті провадження у справі, якщо у суді чи іншому юрисдикційному органі іноземної держави є справа із спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав.

Стаття 76. Підстави визначення підсудності справ судам України

1. Суди можуть приймати до свого провадження і розглядати будь-які справи з іноземним елементом у таких випадках:

1) якщо сторони передбачили своєю угодою підсудність справи з іноземним елементом судам України, крім випадків, передбачених у [статті 77 цього Закону](#);

2) якщо на території України відповідач у справі має місце проживання або місцезнаходження, або рухоме чи нерухоме майно, на яке можна накладити стягнення, або знаходиться філія або представництво іноземної юридичної особи - відповідача;

3) у справах про відшкодування шкоди, якщо її було завдано на території України;

4) якщо у справі про сплату аліментів або про встановлення батьківства позивач має місце проживання в Україні;

5) якщо у справі про відшкодування шкоди позивач - фізична особа має місце проживання в Україні або юридична особа - відповідач - місцезнаходження в Україні;

6) якщо у справі про спадщину спадкодавець у момент смерті був громадянином України або мав в Україні останнє місце проживання;

- 7) дія або подія, що стала підставою для подання позову, мала місце на території України;
- 8) якщо у справі про визнання безвісно відсутнім або оголошення померлим особа мала останнє відоме місце проживання на території України;
- 9) якщо справа окремого провадження стосується особистого статусу або дієздатності громадянина України;
- 10) якщо справа проти громадянина України, який за кордоном діє як дипломатичний агент або з інших підстав має імунітет від місцевої юрисдикції, відповідно до міжнародного договору не може бути порушена за кордоном;
- 11) в інших випадках, визначених законом України та міжнародним договором України.

Стаття 77. Виключна підсудність

1. Підсудність судам України є виключною у таких справах з іноземним елементом:

- 1) якщо нерухоме майно, щодо якого виник спір, знаходиться на території України;
- 2) якщо у справі, яка стосується правовідносин між дітьми та батьками, обидві сторони мають місце проживання в Україні;
- 3) якщо у справі про спадщину спадкодавець - громадянин України і мав в ній місце проживання;
- 4) якщо спір пов'язаний з оформленням права інтелектуальної власності, яке потребує реєстрації чи видачі свідоцтва (патенту) в Україні;
- 5) якщо спір пов'язаний з реєстрацією або ліквідацією на території України іноземних юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців;
- 6) якщо спір стосується дійсності записів у державному реєстрі, кадастрі України;
- 7) якщо у справах про банкрутство боржник був створений відповідно до законодавства України;
- 8) якщо справа стосується випуску або знищення цінних паперів, оформлених в Україні;
- 9) справи, що стосуються усиновлення, яке було здійснено або здійснюється на території України;

10) в інших випадках, визначених законами України."

У п. 5 [роз'яснень Президії Вищого господарського суду України від 31.05.2002 р. № 04-5/608 "Про деякі питання практики розгляду справ за участю іноземних підприємств і організацій"](#) з урахуванням внесених до них у подальшому змін і доповнень, зазначено, що господарським судам слід враховувати, що сторони зовнішньоекономічного договору мають право передбачити у ньому або шляхом укладення окремої угоди (арбітражна умова, арбітражне застереження) передачу спорів, що виникають з такого договору, на вирішення третейського суду (постійно діючого або створеного для вирішення конкретного спору - ad hoc). Ця домовленість повинна чітко визначати, який саме орган вирішення спорів обрали сторони: Міжнародний комерційний арбітражний суд, Морську арбітражну комісію при Торгово-промисловій палаті України або інший третейський суд в Україні чи за кордоном. Господарський суд може порушити провадження зі справи у випадку наявності у зовнішньоекономічному договорі арбітражної угоди, якщо визначить, що така угода є недійсною, втратила чинність або не може бути виконана (пункт 3 статті 2 Конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень, Нью-Йорк, 1958). Названа норма узгоджується з вимогами [статті 8 Закону України "Про міжнародний комерційний арбітраж"](#), згідно з пунктом 1 якої суд, до якого подано позов з питання, що є предметом арбітражної угоди, повинен, якщо будь-яка із сторін просить про це не пізніше подання своєї першої заяви по суті спору, припинити провадження у справі і направити сторони до арбітражу, якщо не визнає, що ця арбітражна угода є недійсною, втратила чинність або не може бути виконана. Так, арбітражна угода не може бути виконана, якщо сторони неправильно виклали назву третейського суду або зазначили арбітражну установу, якої не існує. Проведення у справі в цих випадках припиняється на підставі пункту 1 частини першої [статті 80 Господарського процесуального кодексу України](#). При цьому господарським судам слід враховувати, що звернення до арбітражу - це право, а не обов'язок сторони ([стаття 12 Господарського процесуального кодексу України](#)), яке реалізовується у встановленому порядку ([стаття 8 Закону України "Про міжнародний комерційний арбітраж"](#)), а підсудність суду справи з іноземним елементом визначається на момент відкриття провадження у справі, незважаючи на те, що в ході провадження у справі підстави для такої підсудності відпали або змінилися, крім випадків, передбачених у [статті 76 Закону України "Про міжнародне приватне право"](#).

З огляду на викладені вище обставини та норми законодавства господарський суд прийшов до таких висновків.

Укладений сторонами договір відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки" від 26.03.2009р. є зовнішньоекономічним договором у розумінні [Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність"](#). Цей договір не містить угоди про підсудність спорів, пов'язаних з цим договором судам України, а навпаки містить угоду (пункт 7.2) про вирішення спорів, які виникають з договору, у

тому числі і про припинення його дії, шляхом арбітражу Міжнародною торговою палатою у м. Парижі.

[Господарський процесуальний кодекс України](#), [Закон України "Про міжнародне приватне право"](#) та інші закони не передбачають виключної підсудності судам України справ за участю іноземних суб'єктів господарювання у спорах про розірвання договорів купівлі-продажу часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю та застосування наслідків такого розірвання.

Доводи позивача, приведені ним у позові про те, що цей спір є таким, який виник з корпоративних відносин, і у запереченнях проти заяви відповідача про припинення провадження у справі про те, що цей спір є спором про витребування майна з чужого незаконного володіння і пов'язаний з реєстрацією або ліквідацією на території України іноземних юридичних осіб ґрунтуються на неправильному розумінні фактичних обставин справи та чинного законодавства, тому є помилковими.

Міжнародний договір України, який би передбачав підсудність таких справ як ця судам України, відсутній.

Можливість розгляду даної справи судами України не виключає можливість визначення за згодою сторін зовнішньоекономічного договору іншого органу вирішення спору, у тому числі і Міжнародної торгової палати у м. Парижі.

Позивач подав позов у питаннях, які є предметом передбаченої сторонами у п. 7.2 договору відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю "Маяк-Худяки" від 26.03.2009р. арбітражної угоди. Підстав для визнання цієї арбітражної угоди недійсною або такою, що втратила чинність чи не може бути виконана на момент порушення провадження у цій справі не було.

За таких обставин в силу ч. 1 [ст. 8 Закону України "Про міжнародний комерційний арбітраж"](#) та п. 1 ч. 1 [ст. 80 Господарського процесуального кодексу України](#) провадження у даній справі підлягає припиненню з направленням сторін до Міжнародної торгової палати у м. Парижі.

Відповідно до п. 5 ч. 1 [ст. 7 Закону України "Про судовий збір"](#) та [п. 4.12. постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 26.12.2011р. №18 "Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції"](#) припинення провадження у справі тягне за собою повернення сплачених сум судового збору.

Відтак у зв'язку з припиненням провадження у справі позивачу підлягає поверненню 17547 грн. 50 коп. судового збору, сплаченого ним за платіжними дорученнями від 15.10.2012р. №276 та №278.

На підставі викладеного вище, керуючись п. 1 ч. 1 ст. [80](#) ст. [86 Господарського процесуального кодексу України](#), господарський суд

УХВАЛИВ:

Заяву приватної компанії Бондюель Девелопмент С.А.С. (Bonduelle Development S.A.S.) про припинення провадження у справі задовольнити.

Провадження у справі припинити.

Направити відкрите акціонерне товариство "Черкасагропроект" і приватну компанію Бондюель Девелопмент С.А.С. (Bonduelle Development S.A.S.) для вирішення даного спору до Міжнародної торгової палати у м. Парижі.

Повернути відкритому акціонерному товариству "Черкасагропроект" (бул. Шевченка, буд. 266/1, 18002, ідентифікаційний код 03579236) - 17547 грн. 50 коп. судового збору, сплаченого ним за платіжними дорученнями від 15.10.2012р. №276 та №278.

Ця ухвала може бути оскаржена.

Суддя

М.В. Дорошенко